

ISRARLI TAKİP SUÇU VE KARŞILAŞILABİLECEK UYGULAMA SORUNLARI (TCK m.123/A)

*Crime of Stalking in the Turkish Penal Code (Art. 123/A) and Issues
That May Arise in Implementation of the Legislation*

Selahattin Samet BİLGE*

ÖZ

Israrlı takip suçu, 7406 sayılı Kanunla birlikte Türk Ceza Kanunu'na eklenen yeni bir suç tipidir. Düzenleme, fiilin “ısrar” unsuru bakımından TCK m. 123’de hükme bağlanan “kişilerin huzur ve sükununu bozma” suçu ile benzerlik göstermektedir. Hüküm, görülebildiği kadarıyla mukayeseli hukuk bakımından İtalyan Ceza Kanunu m. 612-bis düzenlemesiyle daha çok benzeşmektedir. Israrlı takip suçları ve konu özelinde TCK m. 123/A geleneksel suç tiplerine nazaran daha karmaşık bir yapıdadır. Hassasiyet arz eden en önemli husus, suçun, ceza hukukunun temel ilkelerine uygun düzenlenebilmiş olmasıdır. Düzenlemede fiilin tanımı muğlaktır ve bazı hallerde hazırlık hareketlerinin cezalandırılması sonucunu doğurmaktadır. Gerekçede TCK m. 123/A düzenlemesinin TCK m. 123 düzenlemesinin özel bir hali olduğu ifade edilmektedir. TCK m. 123’de yer verilen özel kast ögesine, bu suç bakımından yer verilmemesinin bilinçli bir tercih olduğu görülmektedir. Bu suçların mahiyeti gereği karmaşık bir yapı arz etmesi ve cereyan eden hukuka uygun davranışların hukuka aykırı davranışlardan ayırt

Makale Geliş Tarihi / Date Received: 10.07.2025.

Makale Kabul Tarihi / Date Accepted: 14.08.2025

* Dr. Öğr. Üyesi, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı , E-posta: ssametbilge@gmail.com, ORCID:https://orcid.org/0000-0002-1396-7689, RORID: https://ror.org/02v9bqx10" .

etmenin güçlüğü karşısında, gerekçede özellik/genellik ilişkisi olduğu ifade edilen TCK m. 123’de yer verildiği gibi burada da özel kastın gerekliliğine yer verilebilmesinin uygulamada oluşabilecek sorunları çözebileceği bu çalışmada ulaşılan sonuçlardan biri olmuştur. Düzenleme yeni olduğundan; görülebildiği kadarıyla, Yargıtay uygulaması henüz oluşmamıştır yahut oluşma aşamasındadır.

Anahtar Kelimeler: ısrarlı takip, huzur ve sükunu bozma, 6284 sayılı kanun, 7406 sayılı Kanun, TCK m. 123/A.

ABSTRACT

The offense of stalking was introduced into the TPC through Law No. 7406 as a new type of crime. This provision bears resemblance to the offense of ‘disturbing the peace and tranquility of individuals’ regulated under Article 123 of the TPC. From a comparative law perspective the provision aligns more closely with Article 612-bis of the Italian Penal Code. The stalking offense under Article 123/A of the TPC exhibits a more complex structure compared to traditional crime types. A critical issue demanding attention is whether the offense has been drafted in accordance with the fundamental principles of criminal law, which has not been fully realized. The definition of the act is ambiguous and, in some cases, results in the criminalization of preparatory acts. The ‘ratio legis’ states that Article 123/A is a special form of Article 123. Given the inherently complex nature of these offenses the inclusion of a special intent element (*dolo specifico*) could help resolve practical problems arising from the generality/specificity relationship highlighted in the legislative rationale. Since this provision is relatively new, it appears that the case law of the Court of Cassation has either not yet crystallized or is still in the process of formation.

Keywords: stalking, disturbing the peace, Law No. 6284, Law No. 7406, TPC Article n. 123/A.

Israrlı Takip Suçu ve Karşılaşılabilecek Uygulama Sorunları (TCK m. 123/A)

I. Genel Olarak Israrlı Takip Suçları, II. Fail, Hukuki Konu ve Mağdur, III. Fiil, IV. Kusurluluk, V. Hukuka Aykırılık, VI. Suçun Ortaya Çıkış Biçimleri, VII. Suça Etki Eden Nedenler, VIII. Suçun Takibi ve Müeyyide

I. Genel Olarak Israrlı Takip Suçları

Israrlı takip suçları, ceza kanunlarının geleneksel yapısına yabancı ve yeni bir kavramdır. Bu suçlar, mukayeseli hukukta daha çok “stalking” terimiyle ifade edilmektedir¹. Konunun cezai himayeye kavuşturulmasında, kadına yönelik şiddet olaylarının tırmanışı² ve kadınların ve çocukların korunmasına dair uluslararası sözleşmeler etkili olmuştur³.

Hangi adla cezai himayeye kavuşturulmuş olursa olsun, terimsel olarak “stalking”ın ceza hukuku boyutu, doktrinde sıklıkla araştırılan ve işlenen konulardan birisi olma özelliğini korumaktadır.

Düzenleme (TCK m. 123/A), 12/5/2022 tarihli ve 7406 sayılı Kanunun 27/5/2022 tarihli 31848 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmesiyle birlikte TCK’daki yerini almıştır⁴.

¹ Ferrando Mantovani, *Diritto Penale (Parte Speciale – I -)* (CEDAM, 2013), 350.

² Mahmut Koca ve İlhan Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Adalet Yayınevi, 2024), 525 vd.; Veli Özer Özbek, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Seçkin Yayıncılık, 2024), 497.

³ Buket Soygüt, “Kadına Yönelik Erkek Şiddetinin Önlenmesi Bağlamında Stalking (Israrlı Takip) ve Cezasızlık Sorunu,” *Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 5 1 (Nisan 2020): 2782.; Süleyman Özar, “Israrlı Takip Suçu (TCK m. 123/A),” *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 73 3 (2022): 1397-1430 (1400).; Hamdiye Yılmaz-İret, “Kadına Karşı Şiddetin Bir Türü Olarak Israrlı Takip Suçu (TCK’nın 123/A Maddesi),” *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11 1 (Bahar 2024): 1-23.; Yağmur Temiz Gül, *Israrlı Takip Suçu* (Adalet Yayınevi, 2023), 46.

⁴ Kanun 27/5/2022 tarihinde yürürlüğe girmiş olmasına rağmen uygulamada TCK m. 7’ye aykırı kararlar verildiği göze çarpmaktadır: “... 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 7/1. maddesinde yer alan “İşlendiği zaman yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. İşlendikten sonra yürürlüğe giren kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz ve hakkında güvenlik tedbiri uygulanamaz. Böyle bir ceza veya güvenlik tedbiri hükmolunmuşsa infazı ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar.” Şeklindeki düzenleme karşısında, sanığın ayrıldığı sevgilisi olan müştekiye karşı gerçekleştirdiği eylemlerin TCK’nın 123/1. maddesindeki kişilerin huzur ve sükununu bozma suçu kapsamında olup olmadığı hususunda yapılacak değerlendirme neticesinde sanığın hukuki durumunun tespit ve tayini gerekirken yazılı şekilde suç tarihi itibarıyla ceza mevzuatında suç tipi olarak düzenlenmemiş ısrarlı takip suçundan mahkumiyet hükmü kurulması Kanuna aykırı olduğundan ...” Y12CD T. 11/9/2024 E. 2024/167 K. 2024/4106 (kazanci.com.tr); “...Bölge Adliye Mahkemesince”... Her ne kadar sanık hakkında katılana karşı ısrarlı takip suçunu işlediği kabul edilerek TCK 123-A/2-a-c, 62, 53, 58 maddeleri uyarınca mahkumiyet kararı verilmiş ise de, TCK 123-A maddesinde düzenlenen ısrarlı takip suçunun 12/05/2022 tarihinde 7406 SK. 8.maddesiyle kanuna eklendiği ve bu eylemin suç

Konunun cezai himayeye kavuşturulması⁵, geç de olsa, yerinde olmuştur⁶ ancak norm pek çok yönden eleştiriye açıktır. Bunun en açık örneklerinden birisi, hükmünde yer verilen “... üçüncü kişileri kullanarak temas kurmaya çalışmak suretiyle...” ifadesidir. Kanun burada “temas kurmaya çalışmak” diyerek, temas kurmayı değil, temas kurmaya “çalışmayı” düzenlediğinden “fiilsiz suç olmaz” ilkesine aykırı olarak, hazırlık hareketlerini cezalandırmaktadır. Benzer diğer örnekler, bu çalışmanın ilgili başlıklarında yer verilmiştir. Dolayısıyla doktrinde, hükmün, dar kapsamlı bir düzenleme olduğu düşüncelerinin tam aksine olarak; hükmün bazı yönlerden belirsiz⁷ ve kanunilik ilkesine aykırı bir düzenleme olma özelliği gösterdiği görülmektedir.

Bu suç özelinde, görülebildiği kadarıyla, CMK m. 286/2 hükmü varlığı karşısında Yargıtay uygulaması oluşmadığı/oluşamayacağı öne sürülmekteyse de⁸ diğer ihtimallerde⁹ ya da başka meselelerle birlikte konunun Yargıtay’a intikal etme ihtimali vardır. Şu an için ise konuya ilişkin doğrudan temyiz mahkemesi uygulamasını gözlemleyebilmek mümkün olmamıştır.

olarak kabul edildiği, suç tarihi olan 26/02/2022 tarihinde eylemin kanunda suç olarak tanımlanmadığı... ” Y12CD T. 31/10/2023 E. 2023/5655 K. 2023/4563 (kazanci.com.tr).

⁵ ‘Madde 123/A- (Ek:12/5/2022-7406/8 md.)

(1) Israrlı bir şekilde; fiziken takip etmek ya da haberleşme ve iletişim araçlarını, bilişim sistemlerini veya üçüncü kişileri kullanarak temas kurmaya çalışmak suretiyle bir kimse üzerinde ciddi bir huzursuzluk oluşmasına ya da kendisinin veya yakınlarından birinin güvenliğinden endişe duymasına neden olan faile altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Suçun;

- a) Çocuğa ya da ayrılık kararı verilen veya boşandığı eşe karşı işlenmesi,
 - b) Mağdurun okulunu, iş yerini, konutunu değiştirmesine ya da okulunu veya işini bırakmasına neden olması,
 - c) Hakkında uzaklaştırma ya da konuta, okula veya iş yerine yaklaşmama tedbirine karar verilen fail tarafından işlenmesi,
- hâlinde faile bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

(3) Bu maddede düzenlenen suçun soruşturulması ve kovuşturulması şikâyeteye bağlıdır.’

⁶ Murat Volkan Dülger, “Normatif Düzenleme Açısından Israrlı Takip Suçu,” *İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 8 2 (Temmuz 2023): 54.

⁷ Dülger, “Normatif Düzenleme Açısından Israrlı Takip Suçu,” 33.

⁸ Didem Yeldan, *Siber Suçlar (Taciz, Zorbalık, Şiddet, İntikam)* (Seçkin Yayıncılık, 2023), 153.

⁹ Yaprak Öntan, *Israrlı Takip Suçu* (Onikilevha Yayıncılık, 2025), 360.

Kanun koyucu, TCK m. 123/A düzenlemesinde, ısrarlı takibin ne olduğuna ilişkin bir tanım hükmüne yer vermemiştir. Normatif düzenleme, ısrar ögesi varlığı ve bu ögenin TCK m. 123 hükmü ile müsterekliği nedeniyle, konuyla ilgili Yargıtay uygulamasının bağdaştığı ölçüde bu suç bakımından değerlendirilmesi önünde bir engel görünmemektedir. Bu nedenle, TCK m. 123/A normunun değerlendirilmesinde doktrin ve içtihadın “ısrar” ögesine yüklediği anlam, bu suç için de ortak bir öge olduğundan, değerlendirmeye konu edilebilir.

Bunun yanında, konu, “mobbing”den farklıdır. Mobbing, işyerinde psikolojik taciz ve yıldırma davranışlar olarak ele alınırken¹⁰, “stalking” ile sadece failin davranışlarının “ısrarlı” olması yönüyle benzeşebileceği düşünülebilir. Bununla birlikte, “mobbing”in cezai himayesi ceza hukuku düzenimizde henüz herhangi bir adla düzenlemeye kavuşturulmamıştır.

“Stalking” olarak adlandırılan konunun cezai himayesi öncelikle Common Law hukuk düzenlerinde kendisini göstermiş daha sonra Avrupa ülkelerine tesir etmiştir¹¹. Mukayeseli hukuk bakımından meselenin cezai himayesi konusu dikkate alındığında, düzenlemelerin¹², birbirleri arasında tam bir eşgüdüm ve yeknesaklık niteliği taşıdığını söylemek ise mümkün görünmemektedir.

Alman Ceza Kanunu’nda düzenlemeye 30/3/2007 tarihinde 238. maddesiyle yer verilmiş, geçirdiği değişikliklerle birlikte lehinde/aleyhinde pek çok tartışmayı da beraberinde getirmiştir¹³. Alman Ceza Kanunu’ndaki düzenleme, TCK’daki düzenlemeye bazı yönlerden benzeşiyor gibi görünse

¹⁰ Mantovani, *Diritto Penale (Parte Speciale – I -)*, 353.

¹¹ Ali Emrah Bozbayındır ve Murat Önok, “Alman ve İtalyan Ceza Hukukunda İsrarlı Takip Suçu,” *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2022 1 (Haziran 2022), 299; Şaban Cankat Taşkın, “İsrarlı Takip Suçu,” *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2023 1 (Bahar 2023): 92-93.; Dülger, “Normatif Düzenleme Açısından İsrarlı Takip Suçu” 26.

¹² Ayrıca bkz. Öntan, *İsrarlı Takip Suçu*, 12 vd.; Taşkın, Şaban Cankat. “İsrarlı Takip Suçu”. *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 10 1 (Haziran 2023): 105.

¹³ Bozbayındır ve Önok, “Alman ve İtalyan Ceza Hukukunda İsrarlı Takip Suçu,” 314.; Feridun Yenisey ve Gottfried Plagemann, *Alman Ceza Kanunu* (Beta Yayıncılık, 2015), 348 – 349.; Muhammed Emre Tulay, “İsrarlı Takip Suçunun Suç Teorisi İle Uyumu Üzerine Bir Değerlendirme,” *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 14 1 (Haziran 2024): 62.; Murat Balcı ve Kerim Çakır, “İsrarlı Takip Suçu (TCK m. 123/A),” *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 10 2 (Aralık 2022): 326.

de ACK düzenlemesinin çok daha farklı ve geneli itibariyle çok detaylı olduğu görülmektedir.

İtalyan Ceza Kanunu'nda ise 2009 yılında “*Atti Persecutori*” başlığıyla 612-bis maddesinde hükme bağlanmış¹⁴ ve daha sonra 2013 ve 2019¹⁵ tarihlerinde olmak üzere çeşitli değişiklikler geçirmiştir. TCK m. 123/A düzenlemesi, mukayeseli hukuk bakımından incelendiğinde; İtalyan Ceza Kanununu m. 612-bis düzenlemesi karşısında birbirleriyle çok az farklılıklar olmakla birlikte, temeli ve mimarisi bakımından¹⁶ birbirlerine daha çok benzeştiğini söylemek mümkündür¹⁷. Benzeşen yönler bakımından İCK m. 612-bis düzenlemesinin terim, dil ve sözcük kullanımı TCK düzenlemesine nazaran daha yerindedir ve böylelikle kısmen de olsa bazı belirsizliklerin belirli bir oranda önüne geçmektedir. İtalyan Ceza Kanunu'nda da, fiil, tekrar eden davranışlar (...*con condotte reiterate*...) üzerine kurulmuştur, TCK m. 123/A ile kıyaslandığında fark tekrar eden davranışların (ısrarın) nitelik bakımından mutlaka tehdit ya da taciz şeklinde olması (...*minaccia o molestia*...) zorunluluğudur¹⁸. Bununla beraber; farklı sözcüklerle ifade edilse de iki düzenleme bakımından da mağdura dair psikolojik etki özelindeki kaygı ve bunun ciddiyetinin/ağırlığının esas alındığı görülmektedir. Bunlardan birisi olarak, mağdurun yaşam alışkanlıklarını değiştirmesine yol açılması, İtalyan Ceza Kanunu'nu farklı kılan bir diğer konudur¹⁹, Türk Ceza Kanunu'nda bu türden genel bir nedene yer verilmemişse de suçun nitelikli hallerinden birinin düzenlendiği TCK m. 123/A-2, b hükmünde sınırlı da olsa buna benzer bir nedene yer verildiği görülmektedir. Normatif anlamda bu ve bunun gibi diğer

¹⁴ Alessia Sorgato, *Stalking* (Giappichelli Editore, 2010), 5.; Salvatore Aleo, *Istituzioni di Diritto Penale (Parte Speciale – II)* (Giuffrè Editore, 2017), 221.; Francesco Antolisei, *Manuale di Diritto Penale (Parte Speciale – I)* (Giuffrè Editore, 2016), 158.; Mantovani, *Parte Speciale I*, 350.; Carlotta Cassani, "La nuova disciplina dei maltrattamenti contro familiari e conviventi. Spunti di riflessione," *Archivio Penale* 3 (2018): 1-13.

¹⁵ Ayrıca bkz. Codice Rosso (T. 19/7/2019, n. 69) (altalex.com)

¹⁶ “Fiil daha ağır bir suç teşkil etmediği takdirde, her kim, tekrar eden davranışlarla, tehdit veya taciz etmek suretiyle mağdurda süregelen ve ağır bir kaygı veya korku durumu oluşmasına veya mağdurun kendisinin, yakın bir akrabasının veya duygusal olarak bağlı olduğu bir kimsenin güvenliğinden makul korku duymasına yol açar veya mağduru yaşama alışkanlıklarını değiştirmeye mecbur kılarsa, bir yıldan altı yıl altı aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.” Bozbayındır ve Önok, “Alman ve İtalyan Ceza Hukukunda İsrarlı Takip Suçu,” 340.

¹⁷ Öntan, *İsrarlı Takip Suçu*, 4.

¹⁸ Antolisei, *Parte Speciale I*, 159.

¹⁹ Mantovani, *Parte Speciale I*, 349 vd.

yönler bakımından TCK düzenlemesinin İCK düzenlemesine daha çok benzeştiğini söylemek önünde bir engel görünmemektedir.

Ayrıca, bu suç özelinde, 6284 sayılı Kanun'da da konuyu ilgilendiren bazı düzenlemelere rastlanmaktadır²⁰. 6284 sayılı Kanun'un birinci maddesinde "... ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere..." ifadesine yer verilmiş ancak kanunun "tanımlar" kısmında buradan ne anlaşılması gerektiğine yer verilmemiştir. 6284 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan yönetmelikte bir tanıma yer verilmişse de yönetmelikle düzenlenen bu tanım²¹, kanunilik ilkesi gereği ceza kanununun uygulanmasında tanım hükmü olarak ele alınamaz ve değerlendirilemez.

Tıpkı TCK m. 123 hükmünde yer alana "ısrar" ifadesinden ne anlaşılması gerektiği doktrin ve uygulamaya bırakıldığı gibi²², TCK m. 123/A hükmü için de aynı şey geçerlidir. Ceza kanunun uygulanmasında ısrarlı takipten ne anlaşılması gerektiğine, hakim, kanunilik ilkesi esas olmak üzere, oluşa göre²³ değerlendirecektir.

İsrarlı takip suçu, TCK m. 123/A maddesinde üç fıkra halinde düzenlenmiştir. Birinci fıkrada ısrarlı takip suçunun basit şekli, ikinci fıkrada suçu ağırlaştıran nedenler ve üçüncü fıkrada suçun takibi hükme bağlanmıştır²⁴.

²⁰ İstanbul Sözleşmesi konusu özelinde sözleşmenin tarafı olmaktan vazgeçilmiş olması (hukuki işlem teorisine aykırı olarak) ve tartışmalar bir yana, Anayasa m. 90 hükmü, tartışmaya açık bir hüküm değildir. Bunun yanında, İstanbul Sözleşmesi'ne dayalı olarak çıkarılan 6284 sayılı Kanun, yürürlüktedir. Kanun hukuk aleminde var olduğu sürece, yürürlükten kaldırılmadığı sürece de uygulanmak zorundadır; bu, uygulayıcıların "takdirliğine" terk edilmiş bir konu değildir. 6284 sayılı kanun yürürlüktedir ve uygulanması zorunluluğu Anayasa emridir.

²¹ 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği m. 3/1-ş: "... Tek taraflı ısrarlı takip: Aralarında aile bağı veya ilişki bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, şiddet uygulayanın, şiddet mağduruna yönelik olarak, güvenliğinden endişe edecek şekilde fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygularına sebep olacak biçimde, içeriği ne olursa olsun fiili, sözlü, yazılı olarak ya da her türlü iletişim aracını kullanarak ve baskı altında tutacak her türlü tutum ve davranışı ifade eder."

²² Dülger, "Normatif Düzenleme Açısından İsrarlı Takip Suçu," 36.

²³ Balcı ve Çakır, "İsrarlı Takip Suçu (TCK m. 123/A)," 328.

²⁴ Doktrinde TCK m. 123/A-2, (b) hükmünün suçun ağırlatan bir neden olarak değil, neticesi sebebiyle ağırlaştıran neden olarak hükme bağlandığı da düşünülmektedir. Bkz. Koca ve Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 534.; Öntan, *İsrarlı Takip Suçu*, 296.

İncelendiğinde, TCK m. 123/A'da yer alan normun; mağdura dair psikolojik etki üzerine mimariye kavuşturulduğu görülmektedir. Bu etki, kişiden kişiye değişebileceği için (kimisi için rahatsız edici olan bir davranış, kimisi için tam tersi etki de doğurabilir²⁵) geniş yorumlanmaya müsaittir²⁶. Mesele İtalyan hukukunda da tartışmalara neden olmuş, konu İtalyan Anayasa Mahkemesi önüne normun belirsiz olması nedeniyle ve kanunilik ilkesine aykırılığı olduğu iddiasıyla götürülmüş²⁷, mahkeme ise ifadenin belirsizlik içermediğinde, bütüncül bir yorumla ifadenin açık ve anlaşılabilir kılınabileceğine işaret ederek (2014/172) hukuka aykırılık tespit etmemiştir²⁸. Tartışmalar halen bitmiş değildir. Denmektedir ki, fiilin belirsiz düzenlendiği iddiaları karşısında bunu düzeltecek olan artık yasama organından ziyade uygulayıcıdır²⁹; bir başka deyişle belirsizliği belirli kılacak olan uygulayıcıdır.

Bu görüşe katılmak mümkün değildir. Çünkü hakimın “yorum”la kanunu düzeltmek gibi bir yetkisi yoktur. Normu ancak normu koyan belirleyebilir; uygulayıcı, ceza kanunlarını “yorum”larken kanun koyucunun iradesinin çizdiği sınırın, normun sınırının dışına çıkamaz. Bu nedenle gerek Türk Hukuku gerekse de İtalyan Hukuku bakımından bu tartışmaların sonlanabilmesi, konunun ancak kanunilik çerçevesinde yeniden düzenlenebilmesiyle mümkündür.

II. Fail, Hukuki Konu ve Mağdur

Suçun faili erkek ya da kadın, herkes olabilir³⁰.

Failin, mağdurun eşi ya da boşandığı eşi olması ise cezayı ağırlaştıran bir nedendir. İCK m. 612-bis düzenlemesinden farklı olarak TCK m. 123/A hükmünde fail ile mağdur arasındaki duygusal ilişkinin var olmuş olması ya da halihazırda var olması hali (sevgili/eski sevgili gibi)³¹ ağırlatıcı neden olarak düzenlenmemiştir. Bu bir eksikliktir.

²⁵ Tulay, “İsrarlı Takip Suçunun Suç Teorisi İle Uyumu Üzerine Bir Değerlendirme,” 67.

²⁶ Aleo, *Istituzioni di Diritto Penale (Parte Speciale – II)*, 223.

²⁷ Antolisei, *Manuale di Diritto Penale (Parte Speciale – I)*, 160.

²⁸ Aleo, *Istituzioni di Diritto Penale (Parte Speciale – II)*, 224.

²⁹ Aleo, *Istituzioni di Diritto Penale (Parte Speciale – II)*, 230.

³⁰ Mantovani, *Diritto Penale Parte Speciale -I-*, 351.

³¹ İCK m. 612-bis/2: “La pena è aumentata se il fatto è commesso dal coniuge, anche separato o divorziato, o da persona che è o è stata legata da relazione affettiva alla persona offesa ovvero se il fatto è commesso attraverso strumenti informatici o telematici” (altalex.com)

Failin, “*hakkında uzaklaştırma ya da konuta, okula veya iş yerine yaklaşmama tedbirine karar verilen*” kişi olması cezayı ağırlaştıran başka bir neden olarak düzenlenmiştir. Burada göndermede bulunulan “tedbir kararı” ilgili mevzuatına göre belirlenecektir, herhalde burada gönderme yapılan, 6284 sayılı Kanun uyarınca verilen tedbir kararlarıdır. “Tedbir kararı”nın ne olduğu 6284 sayılı kanun m. 2/1-ğ hükmünde tanımlanmıştır³².

Kanun koyucu, suçu, “hürriyete karşı suçlar” arasında düzenlenmiştir. Hürriyete karşı suçlar; 765 sayılı Kanun’dan farklı olarak, hürriyet aleyhine cürümler adı altında ayrı bir babda değil, kişilere karşı suçlar arasında hükme bağlanmıştır³³. Burada “hürriyet”ten kast edilen, kişilerin irade özgürlüğünün, hiçbir etki altında kalmadan kendi tasavvurundaki düşünceye/iradeye dış dünyaya yansıyabilmesi, iradesine uygun cereyan edebilmesidir³⁴. Bu bağlamda benzer bir hüküm olarak TCK m. 123’de hükme bağlanan “kişilerin huzur ve sükununu bozma” suçu özelinde suçun hukuki konusu için ifade edilenler³⁵, bu suç bakımından da geçerlidir³⁶. Böyle olunca bu suç bakımından korunan hukuki değer veya menfaat, “kişinin hiç kimse tarafından ne nedenle olursa olsun rahatsız edilmemesini istemeye hakkı olması”³⁷ yanında ayrıca kişinin huzur ve güven içinde yaşama hakkı³⁸ ve esenliğidir. Dolayısıyla bu normla himaye edilen değerlerin nüvesini, kişilerin maddi ve özellikle manevi bütünlüğü temelinde³⁹ değerlendirmek gerekir (AY m. 17)⁴⁰.

³² 6284 sK m. 2/1-ğ: “... Kanun kapsamında, şiddet mağdurları ve şiddet uygulayanlar hakkında hâkim, kolluk görevlileri ve mülki amirler tarafından, istem üzerine veya resen verilecek tedbir kararlarını ifade eder.”

³³ Mehmet Emin Artuk, Ahmet Gökçen, Mehmet Emin Alşahin ve Kerim Çakır, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Adalet Yayınevi, 2024), 385.

³⁴ Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem ve Murat Önok, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Seçkin Yayıncılık, 2024), 437.

³⁵ Her ne kadar madde gerekçesi madde metnine dahil değilse de yorumda yol gösterici olması bakımından TCK m. 123’ün suçun hukuki konusu özelinde madde gerekçesi “Bu suç tanımı ile kişilerin psikolojik, ruhsal sükûn içinde yaşama hakkı korunmaktadır. Yapılan etkinlikler sonucu mağdurun dengesi bozulduğu örneğin ruhsal bir teşevvüşe uğradığı hallerde ise, kasten yaralama suçu söz konusu olacaktır” şeklinde ortaya konmuştur.

³⁶ Koca ve Üzülmüş, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 528.

³⁷ Hafizoğulları ve Özen, *Türk Ceza Hukuku Kişilere Karşı Suçlar*, 230.

³⁸ Dülger, “Normatif Düzenleme Açısından Israrlı Takip Suçu,” 31.

³⁹ Mantovani, *Diritto Penale Parte Speciale – I-*, 355.

⁴⁰ Anayasa m. 17 hükmünün mukayeseli hukuktaki yansımaları için ayrıca bkz. Kayıhan İçel, Yener Ünver ve Hakan Hakeri, *Karşılaştırmalı Ceza Hukuku Yasaları* (Beta Yayıncılık, 2021), 9.

Herkes suçun mağduru olabilir⁴¹. Failin suçu çocuğa ya da ayrılık kararı verilen veya boşandığı eşe karşı işlenmesi cezayı ağırlatan bir nedendir. Bu suçun mağdurunun çoğunlukla kadınlar olduğu gerçeği karşısında, kanundaki diğer düzenlemelerden farklı olarak, kanun koyucu suçun mağdurunun kadın olmasını bu suç bakımından cezayı ağırlaştıran bir neden olarak düzenlememiştir. Bunun gerekçesi de bilinmemektedir. Gerçekten de kanun koyucu bu suçu ihdas ederken diğer bazı kanun maddelerini değiştirmiş ve mağdurun kadın olmasını cezayı ağırlaştıran bir neden olarak düzenlemiş; bu düzenlemeleri ortaya koyarken ise aynı kanunda ihdas ettiği bu madde bakımından ise bu ağırlatıcı nedene yer vermemiştir (TCK m. 82/1-f, m. 86/2-son, m. 94/1-son). Kanun koyucunun bu tercihinin yönelik bir gerekçeye rastlanılmamaktadır. Bu eksiklik yapılacak bir kanun değişikliğiyle giderilmelidir.

III. Fiil

Suç, “ısrarlı takip” adı altında TCK m. 123/A, 1. fıkrasında “*İsrarlı bir şekilde; fiziken takip etmek ya da haberleşme ve iletişim araçlarını, bilişim sistemlerini veya üçüncü kişileri kullanarak temas kurmaya çalışmak suretiyle bir kimse üzerinde ciddi bir huzursuzluk oluşmasına ya da kendisinin veya yakınlarından birinin güvenliğinden endişe duymasına neden olan faile ...*” şeklinde hükme bağlanmıştır.

Hükümde tercih edilen dil kullanımı, meseleyi karmaşık hale getirmektedir. Dilde “ya da” ile “veya” sözcüklerinin anlamı birbirinden farklıdır. Kanun koyucu burada “ısrarlı bir biçimde” gerçekleşmesini aradığı hareketi “... ya da ...” bağlacı ile ifade ettikten sonra aynı kalıpta diğer hareketleri “veya” şeklinde ifade etmek tercihinde bulunmuştur. Düzenleme gerekçesinde bu tercihe ilişkin bir nedene rastlanılmamaktadır. Dil/bağlaç kullanımına özen gösterilmediği ve kanunda terim birliği sağlanamadığı görülmektedir.

TCK m. 123 ve diğer bazı maddelerde olduğu gibi “... *hukuka aykırı başka bir davranışla ...*”⁴² ifadesine TCK m. 123/A düzenlemesinde yer

⁴¹ Dülger, “Normatif Düzenleme Açısından İsrarlı Takip Suçu,” 33.

⁴² Ayrıca, kanun koyucunun bazı düzenlemelerinde (TCK m. 112/1, TCK m. 113/1, TCK m. 114/2, TCK m. 115/2, TCK m. 115/3, TCK m. 117/1, TCK m. 118/2, TCK m. 123/1, TCK m. 223/1, TCK m. 223/3, TCK m. 224/1 olduğu gibi) “... hukuka aykırı başka bir davranışla” ifadesine yer verildiği görülmektedir, bu kanunilik ilkesine aykırıdır çünkü fiilin sınırlarını belirsiz hale getirmektedir. Anılan hüküm “...ya da aynı maksatla hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması...” ifadesi yönünden Anayasa'nın 2. ve 38.

verilmemiş olması, fiilin sınırlarını belirsiz kılmamak bakımından, isabetli olmuştur.

İsrarlı takip fiillerinin, fiziken ya da fiziki olmayan yollarla ve kanunda sayılan biçimlerden biri veya birden fazlası biçiminde gerçekleştirilmesi aranmaktadır. Öngörülen seçimlik hareketler⁴³, “ısrarlı bir şekilde” olmak zorundadır⁴⁴. İsrarlı olmayan fiil, şartları varsa başka suça vücut verebilir ancak bu suçu oluşturmaz. Benzer şekilde, ısrarlı olduğu halde kanunda gösterilen hareket veya hareketlerle vücut bulmayan fiil, şartları varsa başka bir suça vücut verebilir ama bu suça vücut vermez⁴⁵.

Kanun “ısrar” sözcüğünü kullanmakta ve buna terimsel bir anlam vermekte ancak ısrarın ne olduğunu tanımlamamaktadır. Suçun kapsamını ve sınırlarını belirlemede “ısrar”dan ne anlaşılması gerektiğinin belirlenmesi gerekir. İsrar, sözlükte, “direnme, ayak direme, üsteleme, üstünde durma” şeklinde tanımlanmaktadır⁴⁶. “İsrar”ı belirli bir zaman zarfıyla yahut belirli bir hareket sayısı ile sınırlamak ve tanımlamak, zor görünmektedir. Nitekim kanunda buna ilişkin düzenleme de mevcut değildir⁴⁷.

Hukukumuzda, ısrar ögesinin yer aldığı benzer bir düzenleme TCK m. 123’de yer almaktadır. İsrardan ne anlaşılması gerektiğinin, bahsedilen düzenlemeden hareketle, doktrin ve uygulamaya bırakıldığı görülmektedir. Yargıtay, doğru olarak, suçun kanuni tanımında yer alan hareketlerin bir kez gerçekleştirilmiş olmasını⁴⁸ ısrar olarak değerlendirmemektedir⁴⁹.

maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebiyle AYM önüne götürülmüşse de AYM Anayasa’ya aykırılık tespit etmemiştir. AYM E. 2016/44 K. 2016/153 T. 7/9/2016 (kazanci.com.tr).; Ayrıca bkz. Yenisey ve Plagemann, *Alman Ceza Kanunu*, 348 (dn. 151).

⁴³ Koca ve Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 529.; Tulay, “İsrarlı Takip Suçunun Suç Teorisi ile Uyumuna Üzerine Bir Değerlendirme,” 65.; Temiz Gül, *İsrarlı Takip Suçu*, 95.

⁴⁴ Dülger, “Normatif Düzenleme Açısından İsrarlı Takip Suçu,” 35.

⁴⁵ Koca ve Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 529.

⁴⁶ (<https://sozluk.gov.tr/>)

⁴⁷ Özar, “İsrarlı Takip Suçu (TCK m. 123/A),” 1408.

⁴⁸ “Anılan kavramın süreklilik unsurunu da içinde barındırması nedeniyle madde metninde belirtilen hareketlerin bir defadan ibaret gerçekleştirilmesi hâlinde, mağdurun huzur ve sükûnu bozulmuş olsa dahi, suçun oluştuğundan söz edilemeyecektir” YCGK T. 13/2/2018 E. 2014/821 K. 2018/45. (karararama.yargitay.gov.tr)

⁴⁹ Karş. “... Hareketin gerçekleşmesi için telefon edildiğinde mutlaka konuşulması gerekli olmayıp, failin; aradıktan sonra konuşmadan telefonu kapatması, iletişim devam ederken konuşmayıp sessiz kalması, mağdura müzik veya başkaca bir ses dinletmesi gibi huzur ve sükûnu bozabilecek diğer bazı davranışlar da bu kapsamdadır...” YCGK T. 13/2/2018 E. 2014/821 K. 2018/45. (karararama.yargitay.gov.tr)

Kanun koyucunun “... failin kendisini sürekli görünür kalmaya çalışması ...”nın “takip olgusunu oluşturacağı” şeklindeki madde gerekçesine katılmak mümkün değildir. Burada bahsedilen, “hazırlık hareketleri”dir. Hazırlık hareketlerinin cezalandırılması ise “fiilsiz suç olmaz” ilkesine aykırıdır.

Buna ek olarak, arızı denk gelişler şeklinde cereyan eden fiiller, ısrar içinde değerlendirilemez⁵⁰. Burada hem kanuni tipte aranan bir fiilin varlığından hem de failde suç işleme kastın varlığından zaten söz etmek mümkün görünmemektedir. Bunlar, uygulamadaki en büyük problemlerden birisini oluşturacaktır.

Normda “... ciddi bir huzursuzluk oluşması...” ve “... endişe duyması...” ifadelerine de yer verilmektedir. Bu ifadeler muğlaktır, bu suçlar bakımından da normatif düzenlemeleri zor kılan hususun da bu olduğu bilinmektedir. Nitekim ifade belirsizliğine dair benzer eleştiriler İCK m. 612-bis hükmünde yer verilen “... neden olacak biçimde...” gibi ifadeler için de söz konusudur⁵¹. Bu ifadelerin belirli hale getirilmesi gerekir. Kaygı/endişe/korku gibi durumların, patolojik bir duruma dönüşmesinin zorunlu olmadığı ve bu nedenle bilimsel olarak adli tıp incelemesine ihtiyaç olmadığı ifade edilse de⁵² “olması gereken hukuk” bakımından mağdurdaki etkinin bilimsel bir ölçüyle tespit edilmesi zaruridir. Bunun da yolu tıbben teşhisi konulabilecek olan anksiyete hali vb. gibi psikik durumlar olmalıdır. Mağdurda halihazırda, fiilden bağımsız olarak, kaygı/endişe durumu var olabilir ya da kendi tasavvurunda böyle bir endişe içinde olabilir, bu gibi hallerde elbette fiilin suç oluşturduğu söylenemez⁵³. Bunun tespiti zordur. Gerçekten de ısrara konu fiil cereyan ettiğinde mağdurda mevcut bulunan kaygı/endişe gibi hallerin henüz tıbben teşhis edilmemiş olması veyahut mağdurda bunların dışında halihazırda alınganlık kaynaklı tetiklenen duyguları tıbbi korku ve endişe halinden ayırabilmek güçleşecektir. Hatta mağdurda bu fiillerden önce mevcut bulunan kaygı/tedirginlik durumlarının varlığı halinde sübjektif olarak bir başka kimsenin etkilenmeyeceği hallerde bu nedenle bu kişilerin mevcut tedirginlik hallerinin şiddetlenmesi durumu da uygulayıcılar için ayrı bir problem oluşturabilecektir. Bunun sonucu da fiili suç oluşturmeyen kimselerin cezalandırılması yani “fiilsiz suç olmaz” ilkesinin ihlali ihtimali gündeme gelecektir. Ceza hukuku, “lüzumsuz alınganlıkları mükafatlandırma”⁵⁴ vasıtası olmadığı gibi ceza hukukunun ilkeleri lüzumsuz beşeri alınganlıklar karşısında feda edilebilecek/takas edilebilecek şeylerden

⁵⁰ Dülger, “Normatif Düzenleme Açısından İsrarlı Takip Suçu,” 37.

⁵¹ Mantovani, *Diritto Penale (Parte Speciale – I -)*, 353.

⁵² Aleo, *Istituzioni di Diritto Penale (Parte Speciale – II)*, 225; Ayrıca bkz. Bozbayındır ve Önok, “Alman ve İtalyan Ceza Hukukunda İsrarlı Takip Suçu,” 350.

⁵³ Antolisei, *Diritto Penale Parte Speciale – I -*, 161.

⁵⁴ Sahir Erman, *Hakaret ve Sövme Suçları* (İstanbul Üniv. Yayınları, 1989), 32.

de değildir. Doktrinde farklı görüşler olmakla birlikte, bizce, burada, psikolojik etkiyi belirleyecek olan hakim değil hekimdir, çünkü normun olduğu yerde ölçü, ölçünün olduğu yerde belirlilik esastır; burada failin üzerindeki psişik etkinin bilimsel olarak değerlendirilmesi zorunludur. Hakim, bu değerlendirmeye mutlak surette bağlı değildir. Fiilin elverişliliğini, nedenselliğini vb. yine hakim tayin edecektir. Hakime bu tayinde ise hekimin raporu yol gösterecektir.^{55 56} Ancak pozitif düzenleme (TCK m. 123/A) karşısında, mağdurun üzerindeki psişik etkinin tespitinde sadece fiilin objektif olarak bu etkiyi meydana getirmeye elverişli olup olmadığına bakılmakla yetinilecektir, her ne kadar doktrinde bu suçun neticeli suç olarak hükme bağlandığı görüşü ağırlıklı olarak savunulsa da, hüküm incelendiğinde neticesiz bir suç olarak düzenleme altına alındığı görülen bu suçta fiilin mağdurda ayrıca kanunda gösterildiği gibi ciddi bir endişe yaratmış vb. olması hali ayrıca aranmayacaktır. Fiilin, mağdurda, objektif olarak “ciddi bir huzursuzluk oluşmasına ya da kendisinin veya yakınlarından birinin güvenliğinden endişe duymasına” neden olup olamayacağının ortaya konulması yeterli olacaktır.⁵⁷

Hükümde, ısrarlı takip fiillerinin fiziki ya da fiziki olmayan yollarla gerçekleştirilebileceği yönünde iki farklı hipotez öngörülmüştür. Kanunun fiziki olmayan takip hipotezi haberleşme ve iletişim araçları, bilişim sistemleri⁵⁸ ile sınırlı tutulmamış; üçüncü kişiler vasıtasıyla mağdurla temas kurulmaya “çalışılması” da bu kapsamda değerlendirilmiştir. Gerçekten de bir kimsenin bir kimseyi ısrarlı olarak takip edebilmesi zaten ya fiziki olarak yahut da fiziki olmayan yollarla gerçekleştirilebilir. Bilinen fizik kuralları gereği üçüncü bir ihtimalin varlığı mümkün değildir. Kanunda ısrarlı fiziki takip, sınırlandırılmamıştır. Fiziksel olmayan ısrarlı takip ise sadece görünüşte sınırlandırılmıştır. Ancak bu sınırlama belirli olmaktan öte tam tersi olarak belirsizlik arz etmektedir. Buna en açık örnek olarak hükümde yer verilen üçüncü kişilerle temas kurmaya “çalışılması” hipotezi örnek gösterilebilir. Temas kurmak ile temas kurmaya çalışmak birbirinden farklı durumları ifade etmektedir. Düzenleme belirsizdir ve bu haliyle hazırlık hareketlerini cezalandırmaktadır, bu ise fiilsiz suç olmak ilkesine aykırıdır.

⁵⁵ Dülger, “Normatif Düzenleme Açısından Israrlı Takip Suçu,” 43.

⁵⁶ Karş. “...olayın müşteki üzerinde ciddi bir huzursuzluk oluşmasına ya da müştekinin kendisinin veya yakınlarından birinin güvenliğinden endişe duymasına neden olup olmadığı müştekiden sorulup tespit edilmeden eksik inceleme ve yetersiz gerekçeyle sanığın mahkumiyetine karar verilmesi...” Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. CD T. 13/3/2023 E. 2022/889 K. 2023/365 (kazanci.com.tr)

⁵⁷ İtalyan doktrini ve Yargıtayı da suçun neticeli suç olduğunu mütalaa ve içtihat etmektedir ancak suçun neticeli suç olma özelliği arz etmediğinin savunulduğuna da rastlanılmaktadır. Bkz. Antolisei, *Diritto Penale Parte Speciale – I-*, 161.

⁵⁸ Burada bahsedilen araçlar/vasıtalar, ilgili olduğu mevzuatına göre belirlenecektir.

Bir kere gerçekleştirilen bir davranış karşısında, mağdurun, rahatsızlığını dile getirmesi halinde hareketin ikinci kez gerçekleştirilmesi ısrar içinde değerlendirilebilir⁵⁹ ancak bu her olay bakımından belirleyici bir kriter olarak kabul edilmemelidir.

Yargıtay, ısrarı belirleme konusunda bir “sayı” ölçüsünün de ortaya konulamayacağını vurgulamaktadır⁶⁰.

Bununla birlikte hangi davranışların “ısrar”ı oluşturduğunun mutlaka tek tek ortaya konulması gerekir⁶¹. İtalyan Yargıtay’ının aksine⁶², ortada salt ardıl davranışların olması, her zaman ısrarın sübutu şeklinde yorumlanması

⁵⁹ Dülger, “Normatif Düzenleme Açısından İsrarlı Takip Suçu,” 35.

⁶⁰ “...Uygulamada, çok sayıda telefon edilmesi veya mesaj gönderilmesi ısrar olarak kabul edilmekteyse de, ısrarın oluşup oluşmadığına ilişkin kesin bir sayı belirlemek mümkün değildir...” YCGK T. 13/2/2018 E. 2014/821 K. 2018/45. (karararama.yargitay.gov.tr)

⁶¹ “... TCK’nın 123/1. madde ve fıkrasındaki kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun unsuru olan ısrar ögesinin gerçekleşip gerçekleşmediği ve sanığın sırf huzur ve sükunu bozmaya yönelik saikinin olup olmadığı tartışılıp, sonucuna göre sanığın hukuki durumunun takdir ve tayini gerekirken, “sanığın müşteki ve tanık beyanları ve dosya kapsamı ile müştekiyi sürekli rahatsız ettiği anlaşılmakla kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunu da işlediği” biçimindeki, mağdurun hangi tarihlerde nasıl rahatsız edildiğine ve sanığın suç oluşturduğu kabul edilen eylemine ilişkin hiçbir açıklama içermeyen gerekçeden yoksun ibarelere ve eksik incelemeye dayalı olarak TCK’nın 123/1. madde ve fıkrasındaki kişilerin huzur ve sükununu bozma suçundan mahkumiyet kararı verilmesi ...” Y12CD T. 9/11/2022 E. 2022/5600 K. 2022/8226. (kazanci.com.tr); “... Somut olayda, sanığın katılan ... T.’ye gaz tabancası vermesi biçimindeki eyleminin kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun unsuru oluşturmayacağı, sanığın katılan ... T.’yi takip ettiğine, katılan ... T.’ye çok sayıda mesaj göndermek suretiyle huzur ve sükunlarını bozduğuna ilişkin katılanların beyanları dışında mahkumiyete esas kabul edilen delillerin nelerden ibaret olduğu ve 5237 Sayılı Kanun’un 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun unsuru olan ısrar ögesinin ne şekilde gerçekleştiği, sanığın kastının ne şekilde sırf huzur ve sükunu bozma özel kastı olarak kabul edildiğinin yönteminde açıklanmadan, yetersiz gerekçeyle mahkumiyet hükmü kurulması hukuka aykırı görülmüştür ...” Y4CD T. 8/1/2024 E. 2021/19998 K. 2024/6 (kazanci.com.tr); “...Somut olayda, mesajlaşmaların karşılıklı yazışma şeklinde olması karşısında, kişilerin huzur ve sükununu bozma suçundaki “sırf huzur ve sükununu bozmak maksadı”nın ne şekilde oluştuğunun açıklanmaması, delillerin nelerden ibaret olduğu ve 5237 Sayılı Kanun’un 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun unsuru olan ısrar ögesinin ne şekilde gerçekleştiği, sanığın kastının ne şekilde sırf huzur ve sükunu bozma özel saiki olarak kabul edildiği yönteminde açıklanmadan yetersiz gerekçeyle yazılı şekilde hüküm kurulması...” Y4CD T. 12/3/2024 E. 2021/23582 K. 2024/3153 (kazanci.com.tr)

⁶² Yüksek mahkeme, anılan kararında, salt iki ardıl taciz edici davranışı “ısrar” olarak değerlendirmektedir. Cass. V. Pen, ud. 2/3/10, dep. 5/7/2010 n. 25527 (Aleo, *Istituzioni di Diritto Penale (Parte Speciale – II)*, 223.

anlamına gelmemelidir⁶³. Ör. bir kişi, bir diğer kimseyi önce hukuka uygun bir nedenle kendisine ulaşmak için arayabilir, yanıt alamadığında ya da endişelendiği için mesaj gönderebilir⁶⁴. Bir başka örnekte, bir kimse, muhatabıyla telefonda sesli olarak konuşurken o sırada muhatabının talebi üzerine aynı zamanda yazılı iletiler de gönderiyor da olabilir; bu halde, yazılı

⁶³ "... 5237 Sayılı Kanun'un 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun maddi unsurunun, sırf huzur ve sükununu bozmak amacıyla bir kimseye ısrarla telefon edilmesi, gürültü yapılması ya da hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulmasından ibaret olduğu ve suç tarihinde 5237 Sayılı Kanun'un 123/A maddesinde düzenlenen ısrarlı takip eyleminin suç olarak düzenlenmediği gözetildiğinde, somut olayda sanık ile katılanın eskiden evli oldukları, boşandıktan sonra sanığın katılanın evde olmadığı vakitte 7 kez katılanın yaşadığı apartmana girip çıkması şeklinde gerçekleşen olayda, Bölge Adliye Mahkemesince ısrarlı takip suçundan yargılanan sanığın eyleminin suç tarihinde Kanunda suç olarak düzenlenmediği ve eylemin kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunu da oluşturmadığı kabulüyle beraatine karar verilmesinde hukuka aykırılık bulunmamıştır ... Gerekçe bölümünde açıklanan nedenle ... yapılan temyiz incelemesi sonucunda hukuka aykırılık görülmediğinden 5271 Sayılı Kanun'un 302. maddesinin birinci fıkrası gereği, Tebliğname'ye uygun olarak, oybirliğiyle temyiz isteminin esastan reddi ile hükmün onanmasına ..." Y12CD T. 31/10/2023 E. 2023/5655 K. 2023/4563 (kazanci.com.tr)

⁶⁴ Karş. "...Sanığın, kendi kullanımında olan 0532 304 numaralı telefon hattıyla şikâyetçi ve ailesinin kullanımında bulunan 0531 900 numaralı telefon hattını suç tarihi ve öncesinde birçok kez arayıp cevapsız çağrılar bırakarak şikâyetçinin huzur ve sükununu bozduğu iddia edilen olayda; sanığın aşamalarda hiç kimseyi rahatsız etmediğini, aksine hatırlamadığı bir tarihte kendi kullanımındaki telefon hattının bir kişi tarafından iki kez arandığını savunması, şikâyetçinin evde kullandıkları 0531 900 numaralı telefon hattı haricinde kendisine ait telefon hattından sanığı arayıp kendisini rahatsız etmemesini söylediğini beyan etmesi, 17.01.2011 tarihli telefon inceleme tutanağında; sanığın kullandığı telefon hattına dair numaranın yerine yine şikâyetçi ve ailesinin kullanımındaki telefon hattına ait numara yazılarak karışıklığa sebep olunmasının yanı sıra şikâyetçinin beyanlarında yer almayan, 17.01.2011 tarihinde saat 00.05 ve 00.06'da arama olduğuna dair tespitlere yer verilmesi, ancak şikâyetçinin aynı tarihte saat 00.09'dan sonra beş kez daha arandığına dair beyanına dair herhangi bir tespitte yer verilmemesi ve açıklanan sebeplerle tutanağın değerlendirmeye elverişli olmaması karşısında; şikâyetçinin suç tarihinde bizzat kullandığı ve sanığı aradığını beyan ettiği telefon numarasının şikâyetçiden sorularak tespit edilip sözü edilen bu telefon hattının ve sanığın kullanımında bulunan 0532 304 ile şikâyetçi ve ailesinin kullanımında olan 0531 900 numaralı telefon hatlarının, suç tarihinden önceki ve sonraki onar günlük süreleri kapsayacak şekilde HTS kayıtlarının usulüne uygun şekilde getirtilerek, tek taraflı ve karşılıklı aramaların sayısı ve süresinin kuşkuyla yer vermeyecek şekilde belirlenmesinden sonra, sanığın şikâyetçinin huzur ve sükununu bozma kastıyla hareket edip etmediğinin değerlendirilmesi gerekirken, eksik araştırmayla ve "sanığın müştekinin telefonunu sarhoşluğun etkisiyle başka numarayı ararken yanlışlıkla aradığı, böylece suç işleme kastının bulunmadığı" şeklindeki dosya kapsamına uygun olmayan gerekçeyle sanık hakkında beraat kararı verilmesi usul ve kanuna aykırıdır..." YCGK 2/10/2018 E. 2017/18-815 K. 2018/396 (kazanci.com.tr)

iletilerin ardışık ve cevapsız kalıyor olması daha sonra karşıdaki kişinin “ısrar” iddiasını gündeme getirebilir, örnekler çoğaltılabilir, bu gibi örnekler dikkate alındığında “suçun yapısının suistimale müsait olduğu” söylenilebilir⁶⁵. Bu nedenle hareketin salt ardıllığı her zaman tek başına harekette ısrarın varlığını ortaya koymak için yeterli kabul edilmemelidir; uygulamada bu konuda çokça sorun yaşanabilmesi kaçınılmazdır⁶⁶.

Doktrinde de pek sık tartışıldığı gibi, ardıl hareketlerin içerisinde hukuka uygun hareketler yer aldığına aradaki hangi hareketin hukuka uygun hangisinin aykırı olduğunu tespit etmek çok zor bir meseledir, bu da uygulamada çözülmesi zor sorunlardan biri olacaktır. Nitekim TCK m. 123’e ilişkin, uygulamada, ısrar ögesinin açıklanıp tartışılmadan sıkça hüküm kurulduğu ve Yargıtay tarafından bozmaya konu edildiği görülmektedir⁶⁷. Meselenin doğası gereği bu karmaşıklığı ele alındığında, bunun her somut olayda kast kuralıyla da çözülebilmesi de zor olacaktır. Bu nedenle ayrıca özel kastın varlığının aranması hususuna yapılacak bir kanun değişikliğiyle

⁶⁵ Balcı ve Çakır, “İsrarlı Takip Suçu (TCK m. 123/A),” 338.

⁶⁶ “... Sanığın kullanmakta olduğu 0539 561.... numaralı telefon ile katılana ait 0539 ... numaralı telefonu 17.10.2008 tarihinde saat 13.09 ve 21.39’da olmak üzere iki kez, 19.11.2008 tarihinde ise saat 19.39 ve 21.03’te olmak üzere iki kez aradığı, bu görüşmelerin sırasıyla 106, 94, 10 ve 27 saniye sürdüğü, yine aynı gün saat 22.03’te katılanın cep telefonuna kısa mesaj gönderdiği sabit olan olayda; sanık ile katılan arasında gerçekleşen telefon görüşmelerinin sayısı ve süresi, iletişimin tespiti kayıtlarına göre katılanın da sanığa ait telefon numarasını bir kez araması ve bu numaraya iki kez kısa mesaj göndermesi hususları birlikte değerlendirildiğinde; sanığın, huzur ve sükununu bozma kastı ile katılanı ısrarla aradığına dair delil bulunmadığı cihetle atılı suçun unsurlarının oluşmadığının kabulü gerekmektedir...” YCGK T. 13/2/2018 E. 2014/4-821 K. 2018/45 (kazanci.com.tr)

⁶⁷ “...sanığın hangi eylemlerinin 5237 Sayılı Kanun’un 123. maddesinde düzenlenen genel ve tamamlayıcı nitelikte olan kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunu oluşturduğu ve suçun unsuru olan ısrar ögesinin ne şekilde gerçekleştiği, sanığın kastının ne şekilde sırf huzur ve sükunu bozma saiki olarak kabul edildiği yöntemince açıklanmadan, yetersiz gerekçe ile yazılı şekilde hüküm kurulması...” Y4CD T. 3/10/2023 E. 2021/13248 K. 21881 (kazanci.com.tr); “Katılanın telefonunda rızası ile yapılan inceleme sonucu oluşturulan arama tespit tutanağına göre kendisi ile görüşmek istemeyen katılanı olay tarihinde toplam 4 kez arayan ve aşamalarda dinlenen tanık beyanları ile de sabit olduğu üzere aynı gün katılanın çalıştığı iş yerine giderek kendisi ile görüşmeye çalışan sanığın eylemlerinin, 5237 Sayılı Kanun’un 123. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen kişilerin huzur ve sükunun bozma suçunun “ısrar” ögesini oluşturduğu ve katılan açısından bu madde kapsamıyla korunan hukuki yararın ihlal edildiği dolayısı ile kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun oluştuğu gözetilmeyerek, sanık hakkında mahkumiyet yerine beraat kararı verilmesi hukuka aykırıdır.” Y12CD T. 1/11/2023 E. 2023/1774 K. 2023/4659 (kazanci.com.tr)

maddede yer verilmesi gerekliliği bu bakımından tartışılabilir. Bu mesele kusurluluk başlığında ele alınmıştır.

Suç, seçimlik hareketli bir suçtur⁶⁸.

Kanun, anılan düzenlemesinde, “...bir kimse üzerinde ciddi bir huzursuzluk oluşması” ya da “kendisi veya yakınlarından birinin güvenliğinden endişe duyulması” ifadelerine yer vermiştir. Gerekçede ise “...zarar suçu olarak düzenlendiğinden, tehlike suçu olarak düzenlenmiş olan 123 üncü maddedeki suçtan ayrılmaktadır.” ifadelerine yer verilmiştir⁶⁹. Doktrinde ise hükümde yer alan bu ifadelerin suçun neticesine ilişkin⁷⁰ mi olduğu yoksa “objektif cezalandırılabilme şartı” (*condizioni obiettive di punibilità*) mı olduğu yönünde⁷¹ tartışmalara rastlanılmaktadır.

Hükümün ifadesinden görülebildiği kadarıyla bunlar ne neticedir ne de objektif cezalandırılabilme şartıdır, bunlar, fiilin elverişliliğiyle ilgilidir⁷². Nitekim kanun metni ve ayrıca metne dahil olmasa da gerekçede yer alan “... bu belirleme yapılırken ısrar fiilinin ... ciddi bir huzursuzluk oluşturmaya ... güvenliğinden endişe duymasına elverişli olup olmadığına bakılacaktır...” ifadesi düşüncemizi doğrulamaktadır. Böyle olunca, fiilin bir kimse üzerinde sayılan etkileri meydana getirmeye objektif olarak elverişli olmaması halinde işlenemez suçtan bahsedilir⁷³. Eğer fiil, sayılan etkileri meydana getirmeye

⁶⁸ Özбек, Doğan ve Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 487.; Koca ve Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 529.; Ceyda Ümit, *Israrlı Takip Suçu* (Seçkin Yayıncılık, 2025), 266; TCK m. 123 hakkında verilmiş olan bir kararın da burada değerlendirilmesi önem arz etmektedir karşı. bkz. “... Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma, suç oluşturan eylemler bakımından herhangi bir sınırlama getirilmediğinden serbest; ısrarla işlenmesi gerekliliğinden dolayı da bağlı hareketli bir suçtur.” YCGK E. 2014/821 K. 2018/45 T. 13/2/2018. (karararama.yargitay.gov.tr)

⁶⁹ Ayrıca bkz. “... Israrlı takip suçu, tehlike suçu değil, zarar suçudur; sırf hareket değil, netice suçudur. Suçun neticesi, mağdur üzerinde “ciddi bir huzursuzluk oluşması” ya da mağdurun “kendisinin veya yakınlarından birinin güvenliğinden endişe duyması”dır. Neticeye yol açan hareketler tek başına hukuka aykırı hareketler olmayabilir. Asıl olan bu davranışların ısrarla yapılmasının mağduru huzursuzluğa ya da endişeye sevk etmesidir. Suçun oluşması için mağdurda bu sonuç veya sonuçların ortaya çıkması gereklidir ...” Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20CD T. 13/3/2023 E. 2022/889 K. 2023/365 (kazanci.com.tr)

⁷⁰ Koca ve Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 532.

⁷¹ İCK konusunda benzer düşünce için bkz. Mantovani, *Diritto Penale (Parte Speciale – I -)*, 353.

⁷² Antolisei, *Diritto Penale Parte Speciale – I -*, 161.

⁷³ “Suçun oluşabilmesi için, yapılan hareketlerin belirli bir kişinin huzur ve sükûnunu bozmaya elverişli olması da gerekmektedir. Hareketin mağdurun huzur ve sükûnunu bozmaya elverişli olup olmadığı, mağdurun algı ve değerlendirmesine göre değil, öncelikle

objektif olarak elverişli ise; kusurlu ve hukuka aykırı olmak da kaydıyla, fiil, suç teşkil edecektir. Fiilin, bazı yönler bakımından tehdit suçundaki gibi bir yapıda olduğunun düşünülmesi önünde de bir engel yoktur, tehdit suçunda olduğu gibi failin tehdide konu düşüncesini mutlaka gerçekleştirmiş olması ve bu neticenin doğmuş olması gerekmez. Bilindiği gibi, tehdit suçunda, tehdidin ciddi olması, mağdur bakımından failin ifadesinin “algılanabilir, anlaşılabilir, değerlendirilebilir ve nesnel olarak korkutucu olması” yeterlidir⁷⁴. Israrlı takip suçu için de bağdaştığı ölçüde bu sayılanların geçerli olduğunu söylemek mümkündür. Aksi öne sürülse de açıklanan bu nedenlerle; ör. failin mağdurun internet üzerindeki web sayfası/sosyal medya hesaplarını vb. gözlemesine yönelik hareketleri mağdur tarafından algılanabilir ve yukarıda belirtilen/objektif olarak kanunda sayılan niteliklere sahip olmadıkça ısrar olgusunu oluşturan hareketlerin içerisinde değerlendirilemez⁷⁵, aksi kabul hazırlık hareketlerinin kendisinin cezalandırılması olur.

Hükümde ayrıca “... yakınlarından birinin güvenliğinden ...” ifadesine yer verilmiş ancak yakınların ne olduğu tanımlanmamıştır. Aynı ifade, TCK m. 106 ve TCK m. 148’de hükme bağlanan tehdit ve yağma suçunda da yer almaktadır, hükmü dar yorumlamak gerekir; “... yakınları ...” ifadesinden mağdurun anne-babası, kardeşi, eşi ve çocukları anlaşılmalıdır⁷⁶.

Bu suç, salt hareket (*reato di pura/mera condotta*) suçudur⁷⁷. Yukarıda konu hakkında açıklamalara yer verildiğinden tekrara düşmemek adına burada yer verilmemiştir.

Farklı düşünceler olmakla birlikte bu suç icrai hareketle (*reato di azione*) işlenebilen suçlardandır. Mahiyeti gereği ihmali hareketle bu suçun işlenebilmesi pek mümkün görünmemektedir⁷⁸.

objektif bir değerlendirmeye göre belirlenmelidir. Bu elverişlilik objektif olarak saptandıktan sonra, somut olayda mağdurun huzur ve sükûnunun bozulup bozulmadığının bir önemi bulunmamaktadır. Gerekçede de belirtildiği gibi gerçekleştirilen eylemler sonucu mağdurun dengesinin bozulduğu, örneğin ruhsal bir hastalığa yakalandığı hâllerde kasten yaralama suçu söz konusu olacaktır.” YCGK T. 13/2/2018 E. 2014/821 K. 2018/45. (karararama.yargitay.gov.tr)

⁷⁴ Zeki Hafizoğulları ve Muharrem Özen, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar* (US-A Yayıncılık, 2022), 179.; Nevzat Toroslu ve Haluk Toroslu, *Ceza Hukuku Özel Kısım* (Savaş Yayınevi, 2024), 84-86.

⁷⁵ Karş. Yusuf Gürleyen, *Israrlı Takip Suçu* (Seçkin Yayıncılık, 2025), 23 (dn. 40).

⁷⁶ Hafizoğulları ve Özen, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (Kişilere Karşı Suçlar)*, 179.

⁷⁷ Antolisei, *Diritto Penale Parte Speciale – I* -, 161.

⁷⁸ Taşkın, “Israrlı Takip Suçu,” 115.

Türk Ceza Kanunu, İtalyan Ceza Kanunu'na benzer bir şekilde, mağdurun yaşam alışkanlıklarını değiştirmeye zorlanmış olmasını (...*alterare le proprie abitudini di vita*...) madde metnine "... *mağdurun okulunu, işyerini, konutunu değiştirmesine ya da okulunu veya işini bırakmasına neden olması*" olarak çok sınırlı bir şekilde yansıtmış ve bunu nitelikli bir hal olarak hükme bağlanmıştır.

Bu yetersizdir, mağdurun yaşam alışkanlıklarını değiştirmiş olmasının kapsamı sadece okul/iş yeri değişikliği ya da işten ayrılmakla sınırlandırılmamalıdır.

Doktrinde suçun itiyadi suç (*reato abituale*) niteliği arz ettiği savunulmaktadır⁷⁹. Bu görüşün temeli, İCK m. 612-bis hükmünün düzenleniş biçiminden, özgünlüğünden kaynaklanmaktadır. İtiyadi suçtan söz edilebilmesi için tek bir hareketin gerçekleştirilmesi yetmez icra veya ihmal hareketlerinin alışkanlık oluşturacak bir nitelik arz etmesi gerekir; bu, zincirleme suçtan farklıdır⁸⁰.

TCK düzenlemesinin "ısrar" ögesi ile İCK düzenlemesinin "tekrarlayan davranışlar" ögesi (*condotte reiterate*) benzeşiyor olsa da TCK düzenlemesinin itiyadi suç olma özelliği arz ettiği söylenemez. Bundan farklı olarak, doktrinde, suçun mütemadi suç olma özelliği arz ettiği de düşünülmektedir⁸¹.

Mahiyeti itibarıyla, bu suçun, "ani suç" olduğunu⁸² ve fakat hükümde yer alan "ısrar" sözcüğünden hareketle, suçun, "işleniş biçimi bakımından kesintisizlik"⁸³ gösterdiğini söylemek mümkündür. Suçun oluşabilmesi için ısrarlı hareketlerin varlığının aranmış olması, suçu, kesintisiz suç yapmaz⁸⁴ ve suçun ani suç olma özelliği üzerinde etkili değildir.

Bu özelliğinden dolayı, TCK m. 123/A'da düzenlenen suç, "kesintisizlik etkisi doğuran ani suç"⁸⁵ olma niteliğini taşımaktadır.

⁷⁹ Mantovani, *Diritto Penale Parte Speciale – I -*, 354.

⁸⁰ Vincenzo Manzini, *Trattato di Diritto Penale Italiano V. I* (Editrice Torinese, 1933), 573.

⁸¹ Dülger, "Normatif Düzenleme Açısından Israrlı Takip Suçu," 35.; Özar, "Israrlı Takip Suçu (TCK m. 123/A)," 1413.; Temiz Gül, *Israrlı Takip Suçu*, 97.

⁸² Koca ve Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 531-532.

⁸³ Hafizoğulları ve Özen, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (Kişilere Karşı Suçlar)*, 231.

⁸⁴ Koca ve Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 531.

⁸⁵ Zeki Hafizoğulları ve Muharrem Özen, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (US-A Yayıncılık, 2024), 208.

IV. Kusurluluk

Suç, kasten işlenebilen bir suçtur; kast, genel kasttır.⁸⁶

Hükmün düzenleniş biçimi itibariyle failde genel kastın varlığı suçun oluşması için yeterlidir ayrıca özel kastın varlığı aranmaz. Gerekçe dikkate alındığında, kanun koyucunun, TCK m. 123'den farklı olarak, özel kastı bu suç bakımından aramıyor olmasının bilinçli bir tercih olduğu görülmektedir.

İCK m. 612-bis hükmünde özel kastın aranmadığı açıkça görülmesine rağmen uygulamada özel kastın gerekliliğinin öne sürüldüğüne de rastlanmaktadır ancak normun düzenleniş biçimiyle İtalyan Yargıtay'ı bu suçta genel kastın varlığını yeterli gördüğünü ortaya koymaktadır⁸⁷.

Suçun olası kastla işlenebileceği de öne sürülmektedir⁸⁸. Ancak mahiyeti gereği bu suçun olası kastla işlenebilmesi mümkün görünmemektedir⁸⁹.

Bu suçların, geleneksel suçlardan farklı olmaları karşısında, kanun koyucuların bu suçu tanımlamakta zorlandıkları bilinen bir gerçekliktir. Bu güçlüğü, fiilin mağdurda psikik etkiyle ilintili olarak mimari edilmiş olması nedeniyle; belirliliği sağlayabilmenin kolay olmamasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Sonuç olarak; TCK m. 123'de yer verildiği gibi, TCK m. 123/A'da da özel kastın varlığının aranması gerektiğine yönelik yapılacak bir kanun değişikliğiyle yer verilmesi uygulamada doğabileceği problemlerin önüne geçebilmek veya bunları en aza indirebilmek için önem arz etmektedir. Her ne kadar benzer bir hüküm olan TCK m. 123 bakımından Yargıtay'ın nadiren farklı yönde kararlarına⁹⁰ rastlanılsa da hükmün düzenleniş biçimine uygun ve

⁸⁶ Mantovani, *Diritto Penale Parte Speciale* – I -, 355.

⁸⁷ Cass. Pen., Sez. V, 15/05/2013 (ud. 27/11/2012), n. 20993 (giurisprudenzapenale.com)

⁸⁸ Sorgato, *Stalking*, 40.

⁸⁹ "... Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçu, ancak doğrudan kastla işlenebilir. Bu suçun olası kastla ya da taksirle işlenmesi mümkün değildir ..." YCGK T. 13/2/2018 E. 2014/4-821 K. 2018/45 (kazanci.com.tr)

⁹⁰ "... TİB kayıtlarına göre sanığın müştekiye ait cep telefonu ile aynı gün içerisinde 8 kez mesaj attığı, ev telefonunu da bir kez aradığı, bu durumda sanığın ısrarlı hareketleri ile müştekinin huzur ve sükunu bozduğu halde, yerinde olmayan ve yetersiz gerekçe ile yazılı şekilde beraat kararı verilmesi ..." Y18CD T. 28/6/2016 E. 2015/18397 K. 2016/14351 (karararama.yargitay.gov.tr)

de doğru olarak, özel kastın varlığının zorunluluğuna içtihat ettiği görülmektedir^{91 92}.

Ayrıca belirtmek gerekir ki TCK m. 123/A düzenlemesinin TCK m. 123 hükmünün özel bir şekli olduğu gerekçede ifade edilmesine rağmen madde metnine bunun yansıtılmadığı görülmekte ve TCK m. 123/A hükmünün, düzenleniş yerinin TCK m. 123 olması gerektiği de savunulmaktadır⁹³.

V. Hukuka Aykırılık

Hukuka uygunluk nedenlerinden kanunun hükmü ve amirin emrini ifa, hakkın kullanılması⁹⁴ ve mağdurun rızası bu suçla bağdaşır⁹⁵. Hakkın kullanılmasının sınırını, hakkın kötüye kullanılması oluşturur (TMK m. 2), bu sınırı aşmamak kaydıyla gerçekleştirilen fiiller hukuka uygundur⁹⁶.

Kanun hükmünü yerine getirmek bakımından CMK'da sayılı koruma tedbirlerinin yerine getirilmesi ör. CMK m. 90 vb.⁹⁷ örnek gösterilebilir⁹⁸.

Suçun mahiyeti gereği meşru savunma ve zorunluluk halinin bu suçla bağdaşabilmesi pek mümkün görünmemektedir⁹⁹.

⁹¹ "... Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, ancak doğrudan kastla işlenebilir. Bu suçun olası kastla ya da taksirle işlenmesi mümkün değildir. Suçun oluşması bakımından genel kast yeterli olmayıp, maddedeki açık ifade karşısında sırf huzur ve sükûnu bozmak maksadına dayanan özel kast gereklidir. Bu özel kast, olaysal olarak yapılacak bir değerlendirmeye sonucu, başka bir deyişle failin dış dünyaya yansıyan hareketlerinden, olayın oluş biçimi ve özelliklerinden hareketle belirlenecektir. Yargıtay da bu özel kastın varlığını olaysal olarak değerlendirmektedir. Bu anlamda failin, alacaklı olduğu kişiye ulaşabilmek amacıyla katılanı araması örneğinde sırf huzur ve sükûnu bozma amacı şeklindeki özel kastın varlığından söz etmek mümkün olmayacaktır..." YCGK T. 13/2/2018 E. 2014/4-821 K. 2018/45 (kazanci.com.tr)

⁹² "... TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun oluşabilmesi için, failde, sırf huzur ve sükunu bozma maksadının ısrarlı bir şekilde bulunmasının gerektiği, somut olay incelendiğinde; sanığın, kısa aralıklarla katılana üç adet mesaj göndermesi, bu mesajlardan birinin özür dileği içermesi ve sanık aşamalarındaki ısrarlı savunması da göz önüne alınarak, sanığın, katılanın huzur ve sükununu bozma kastının ve suçun ısrar ögesinin ne şekilde oluştuğu açıklanıp tartışılmadan, yetersiz gerekçeyle mahkûmiyet hükmü kurulması ..." Y18CD T. 10/10/2017 E. 2015/39514 K. 2017/10609 (kazanci.com.tr)

⁹³ İzzet Özgenç, "Israrlı Takip Suçu Üzerine Hukuki Değerlendirmeler" (izzetozgenc.com)

⁹⁴ Koca ve Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 533.

⁹⁵ Taşkın, "Israrlı Takip Suçu," 122.

⁹⁶ Hafizoğulları ve Özen, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 244.

⁹⁷ Özar, "Israrlı Takip Suçu (TCK m. 123/A)," 1416.

⁹⁸ Dülger, "Normatif Düzenleme Açısından Israrlı Takip Suçu," 48.

⁹⁹ Özar, "Israrlı Takip Suçu (TCK m. 123/A)," 1416.

VI. Suçun Ortaya Çıkış Biçimleri

Doktrinde ağırlıklı görüş ve madde metnine dahil olmamakla beraber kanun gerekçesi, suçun neticeli suç olarak hükme bağlandığı yönündedir. Ancak kanun hükmünden, suçun salt hareket suçu (*reato di pura/mera condotta*) olarak düzenlediği sonucu çıkmaktadır¹⁰⁰.

Neticesiz suçlara teşebbüs hareket parçalara bölünebildiğinde mümkün olur¹⁰¹, bu suçta, mahiyeti gereği (ısrarın doğası ve mahiyeti nedeniyle) hareketin parçalara bölünebilmesi mümkün olmadığından, teşebbüsten bahsetmek zor görünmektedir.

Suç iştiyak mümkündür, bu konuda genel kural geçerlidir¹⁰².

Kanun koyucu, kanunun gerekçesinde “... ısrarlı takip suçunun işlenmesi sırasında mağdura yönelik gerçekleştirilen fiillerin başka bir suç oluşturmaları halinde fail, suç teşkil eden bu fiillerden de cezalandırılabilir. Örneğin, ısrarlı takip fiili kapsamında mağdura yönelik gerçekleştirilen hareketlerden bir veya birden fazlasının hakaret veya tehdit suçunu oluşturmaları durumunda ısrarlı takip suçunun yanı sıra işlenen bu suçlardan dolayı da fail ayrıca cezalandırılabilir.” ifadelerine yer vermiştir. Kanun gerekçesi kanun hükmünü doğrulamamaktadır. Böyle olunca hükmü yorumlarken gerekçenin bu ifadesi göz önüne alınamaz, failin fiilinden sorumluluğu genel hükümlere göre, suçların içtimaı hükümleri dikkate alınarak tespit edilecektir.

Suç, diğer bazı suçlarla da yakın ilişki içindedir. Bu nedenle içtima hükümlerinin doğru anlaşılması ve uygulanabilmesi çok büyük önem arz etmektedir. Aksi uygulamalar, “*non bis in idem*” ilkesinin ihlali sonucunu doğurabilecektir. İtalyan Ceza Kanunu’nda m. 612-bis hükmünün başında “*fiil daha ağır bir suça vücut vermediği takdirde...*” (... *salvo che il fatto costituisca più grave reato* ...) ifadesine¹⁰³ yer verildiği görülmektedir. Benzer hükme TCK’da bu suç bakımından rastlanılmamaktadır¹⁰⁴, bu konu

¹⁰⁰ Tartışmalara fiil başlığında yer verilmiştir. Ayrıca bkz. Antolisei, *Manuale di Diritto Penale (Parte Speciale – I)*, 161.

¹⁰¹ Hafizoğulları ve Özen, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 342.

¹⁰² Özbek, Doğan ve Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 499.

¹⁰³ Mantovani, *Diritto Penale (Parte Speciale – I -)*, 349.

¹⁰⁴ “... Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunda madde gerekçesinde açıkça belirtildiği üzere, kişilerin huzur ve sükûnunun bozulması hususunda gösterilen davranışlar cezalandırılmakta, bu şekilde psikolojik ve ruhsal sükûn içerisinde yaşama hakları

bakımından yapılacak bir kanun değişikliğiyle İCK m. 612-bis, TCK m. 245/3 ve TCK m. 261 düzenlemelerinde olduğu gibi bir hükme yer verilmesi, isabetli olacaktır¹⁰⁵. Aksi takdirde, halihazırda, eleştiriye açık uygulamalar barından “suçların içtimar” meselesi^{106 107}, bu maddenin uygulanması

korunmaktadır. Bu suçun oluşabilmesi için özel bir maksatla hareket edilmesi, dolayısıyla ısrarla telefon etmek ya da gürültü yapmak veya aynı amaçla hukuka aykırı başka bir fiilde bulunmak suretiyle kişilerin rahatsız edilmesi ve bu hareketlerin de mağdurun huzur ve sükununu bozma amacıyla gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun maddi unsuru; belirli bir kimseye ısrarla telefon edilmesi veya gürültü yapılması ya da hukuka aykırı bir başka davranışta bulunulması, korunan hukuki yarar; ısrarlı davranışlarla kişilerin rahatsız edilmeden sükun içerisinde, huzurlu ve sağlıklı bir şekilde yaşama haklarıdır. Suç oluşturacak eylemler bakımından herhangi bir sınırlama getirilmediğinden, seçimlik hareketli bir suçtur. Suçun manevi unsuru ise özel kast olup, eylemin sırf başkalarının huzur ve sükununu bozmak amacıyla gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu suç, ancak doğrudan kastla işlenebilir. Suçun olası kastla ya da taksirle işlenmesi mümkün değildir. Bu suçun oluşabilmesi için, kanun metninde yazılı bulunan telefon etme, gürültü yapma ya da aynı maksatla, hukuka aykırı bir davranışta bulunması bir kez yapmasının yeterli olmadığı, eylemin ısrarla tekrarlanması süreklilik arz etmesi ve sırf kişilerin huzur ve sükununu bozma saiki ile işlenmesi gerekmektedir. Bu açıklamalar çerçevesinde yapılan yargılama sonucunda, yargılamaya konu somut olayda, sanığın, olay tarihinde katılanın telefonuna aralarındaki husumet sebebiyle birçok kez mesaj gönderdiği, mesajlarında katılana yönelik hakaret içerikli ifadelerinin yer aldığı, sanığın işlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet verdiği ve sanığın bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren hakaret suçundan yerel mahkemece cezalandırıldığı, verilen karara karşı yapılan istinaf başvurusunun dairemizin 14/04/2017 tarih 2017/803-981 E-K sayılı kararıyla kararın kesin karar olması sebebiyle reddine karar verilerek hakaret suçundan verilen mahkumiyet kararının kesinleştiği, buna göre sanık hakkında ayrıca kişilerin huzur ve sükununu bozma suçundan TCK 44 maddesi gereğince ceza tertibine yer olmadığına karar verilmesi gerektiği anlaşıldığından...” İzmir BAM 12CD T. 3/7/2017 E. 2017/1487 K. 2017/1673 (kazanci.com.tr)

¹⁰⁵ Ör. TCK m. 245/3 “... fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde ...” ve TCK m. 261 “... fiil daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde ...”

¹⁰⁶ Konu hakkında ayrıca bkz. Zeki Hafizoğulları ve Muharrem Özen, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (US-A Yayıncılık, 2024), 378.

¹⁰⁷ “...Kanaatimizce failin tek bir hareketiyle birden fazla neticenin meydana gelmesi durumunda failin TCK'nun 44. maddesi uyarınca en ağır eylemden sorumlu tutulması, ceza hukukunun genel ilkeleri ve hakkaniyet açısından yerinde olacaktır.” YCGK T. 13/2/2018 E. 2014/821 K. 2018/45.; “... 5237 Sayılı Kanun'un 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükununu bozma suçu genel ve tamamlayıcı nitelikte bir suç olup, bu suçun oluşması için eylemin Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanmamış olması gerekmektedir. Somut olay da; sanığın katılana gönderdiği kabul olunan mesaj içerikleri tahlil edilerek, hakaret suçunun unsurlarının oluşup oluşmadığının belirlenmesi gerekirken "Sanığın hakaret eyleminin kişilerin huzur ve sükununu bozma suçu kapsamında değerlendirildiği" şeklindeki yasal ve yerinde olmayan gerekçeyle hakaret suçundan beraat kararı verilmesi...” Y4CD T. 18/10/2023 E. 2021/14988 K. 2023/22731 (kazanci.com.tr); “Bu

sırasında da suç genel teorisi bakımından kabul edilmesi zor sonuçlar doğurabilecektir.

Suçun zincirleme suç olarak işlenebilmesi mümkündür¹⁰⁸.

VII. Suça Etki Eden Nedenler

TCK m. 123/A ikinci fıkrada üç ayrı ağırlaştırıcı nedene yer verildiği görülmektedir¹⁰⁹.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda 7406 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle birlikte kasten öldürme, kasten yaralama, işkence, eziyet ve tehdit suçlarının kadına karşı işlenmiş olması; bir nitelikli hal olarak düzenlemeye kavuşturulmuşken, aynı kanunla ihdas edilen TCK m. 123/A hükmünde suçun kadına karşı işlenmiş olması halinin nitelikli bir hal olarak düzenlenmediği

açıklamalar ışığında uyumsuzluk konusu değerlendirildiğinde; Sanık sanığın hem R.'yi hem de P.'yi öldürme kastıyla hareket ederek av tüfeği ile tek atış yapması durumunda, sanığın eylemi aynı neviden içtimanın düzenlendiği TCK'nın 43. maddesinin birinci fıkrası kapsamında kalacak ve aynı Kanun maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen istisna nedeniyle de sanığın hem R.'i hem de P.'yi öldürmeye teşebbüs suçlarından ayrı ayrı cezalandırılmasına karar verilmesi gerekecek idiyse de, bir numaralı uyumsuzluk konusunda açıklandığı şekilde gelişen olayda; sanığın sadece R.'yi öldürme kastıyla hareket ederek tek atış yaptığı av tüfeğinden çıkan saçma tanelerinin isabet etmesiyle yaralanan mağdur P.'ye yönelik eylemini olası kastla gerçekleştirdiği kabul edildiğinden, sanığın av tüfeği ile inceleme dışı davanın katılanı R.'yi öldürme amacıyla ona doğru bir kez ateş etme eyleminin hukuki anlamda tek fiil sayılması gerektiği ve bu suretle tek olan eylem sonunda hem R.'ye karşı kasten öldürme suçuna teşebbüsün, hem de katılan P.'ye yönelik olası kastla yaralama suçunun meydana geldiği sonucuna ulaşılmakla birlikte TCK'nın 43. maddesinin 3. fıkrasındaki; "Kasten öldürme, kasten yaralama, işkence ve yağma suçlarında bu madde hükümleri uygulanmaz" hükmü gereğince zincirleme suç ve aynı neviden fikri içtima kurallarının kasten öldürme ve kasten yaralama suçları açısından uygulanamayacak olması, dolayısıyla sayılan bu suçlarda, failin mağdur sayısının ayrı ayrı cezalandırılacağına ilişkin istisnaya farklı neviden fikri içtima hükmünün düzenlendiği TCK'nın 44. maddesinde yer verilmemiş olması, kıyas veya genişletici yorum yoluyla hakkında düzenleme olmayan ceza hukukuna ilişkin bir konuda kişi hak ve hürriyetlerinin aleyhine uygulama geliştirilemeyeceği yönündeki evrensel hukuk ilkeleri ve Yargıtay Ceza Genel Kurulunun istikrar kazanmış uygulamaları ile birlikte değerlendirildiğinde, bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nın 44. maddesinin uygulanması ve buna bağlı olarak meydana gelen suçlardan en ağırı olan inceleme dışı davanın katılanı R.'ye yönelik kasten öldürme suçuna teşebbüsten ceza verilmesi ile yetinilmesi gerektiği hâlde bunun dışında ayrıca katılan P.'ye yönelik olası kastla yaralama suçundan mahkûmiyet hükmü kurulması isabetli değildir." YCGK T. 5/2/2019 E. 2018/310 K. 2019/62 (karararama.yargitay.gov.tr)

¹⁰⁸ Özbek, Doğan ve Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 499.

¹⁰⁹ Suça etki eden nedenler konusu hakkında ayrıca bkz. Atacan Köksal, *Ceza Hukukunda Suça Etki Eden Nedenler* (Seçkin Yayıncılık, 2023).

görülmektedir ve bu bir çelişki doğurmaktadır. Kanun koyucunun neden böyle bir tercihte bulunduğu dair kanun gerekçesinde de hiçbir nedene rastlanılamamaktadır.

Bu suçların işlenmesiyle birlikte, mağdura dair psikolojik etkilerin en önemlilerinden birisi de kişinin yaşam alışkanlıklarını değiştirmek olduğundan, kanunlarda, bu durumun daha çok fiil unsuru içinde düzenlendiği görülmektedir¹¹⁰. Kanun koyucu da TCK m. 123/A gerekçesinde bu durumu “... ısrarlı takibe konu fiillerin tekrarlanmasına bağlı olarak mağdurun günlük hayatının alışılmış, tekrar eden gereklerini yerine getirmekte zorluk çekmesi nedeniyle olağan yaşamında ciddi değişiklikler yapmak zorunda kalması ...” diyerek ifade etmektedir. Ancak buna rağmen, gerekçede yer verilen bu tespitler, madde metnine, -ör. İtalyan Ceza Kanunu’nda olduğu gibi- geniş değil fakat daha dar ve sınırlı bir biçimde yansıtılmıştır. TCK m. 123/A-2, (b) hükmü “mağdurun okulunu, iş yerini, konutunu değiştirmesine ya da okulunu veya işini bırakmasına neden olması” şeklinde düzenlenmiştir. Dolayısıyla mağdurun gündelik yaşam alışkanlıklarını değiştirmiş olması sadece kanunla sayılan hallerle sınırlıdır. Doktrinde bu hükmün nitelikli bir hal mi yoksa neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış bir suç hipotezini mi oluşturduğu tartışılmaktadır. Ağırlıklı görüş, neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış bir suç hipotezi olarak hükme bağlandığı yönündedir¹¹¹. Hükmün ifadesinden hareketle, bu düzenlemenin suçun nitelikli bir hali olarak ortaya konulduğu görülmektedir¹¹². Gerek düzenleniş biçimi gerekse de kanunun gerekçesinde yer alan “...okulunu, işyerini, konutunu değiştirmesi ya da okulunu veya işini bırakması suçun cezayı ağırlaştıran bir hali olarak kabul edilmektedir.” ifadeleri de bu düşüncemizi doğrulamaktadır, gerekçe, metne yansıtılmıştır.

Bu suçun faili tarafından, aynı mağdura karşı işlenen diğer suçlar bakımından da ayrı bir ağırlaştırıcı nedene ilgili suçlar bakımından (ör. İCK m. 576/5-1)¹¹³ yer verilmesi bir gerekliliktir. TCK’da bu yönde bir hüküm yoktur.

¹¹⁰ İCK m. 612-bis: “...lo stesso ad alterare le proprie abitudini di vita...” (altalex.com); İtalyan Yargıtay’ın aksi yöndeki bazı uygulamaları için bkz. Antolisei, *Manuale di Diritto Penale (Parte Speciale – I)*, 161.

¹¹¹ Özbek, Doğan ve Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 498.

¹¹² Dülger, “Normatif Düzenleme Açısından İsrarlı Takip Suçu,” 46.; Özar, “İsrarlı Takip Suçu (TCK m. 123/A),” 1418.

¹¹³ İCK m. 576/5-1: “... dall'autore del delitto previsto dall'articolo 612-bis nei confronti della stessa persona offesa ...” Cass. Pen. Sez. V, Ud. 28/06/2023., n. 39688 (dep. 29/09/2023) (cortedicassazione.it)

VIII. Suçun Takibi ve Müeyyide

Suç, şikayet üzerinde takip edilir.

TCK m. 123/A üçüncü fıkra düzenlemesi dikkate alındığında, suçun nitelikli halleri bakımından da bu kuralın geçerli olduğu görülmektedir.

Kanun koyucu hangi suçlar bakımından uzlaştırma yoluna gidilemeyeceğini ayrıca CMK m. 253/3’de açık hüküm ihdas ederek ortaya koymaktadır¹¹⁴. TCK m. 123/A, burada sayılan suçlardandır¹¹⁵. Dolayısıyla bu suç uzlaştırmaya tabi olan suçlardan değildir, bu nedenle uzlaştırma yoluna gidilemez.

İhlalin karşılığı altı aydan iki yıla kadar adli hapis cezasıdır. Nitelikli hallerin varlığı halinde ise bu sınır bir yıldan üç yıla kadar adli hapis cezasıdır.

¹¹⁴ Cumhur Şahin ve Neslihan Göktürk, *Türk Ceza Muhakemesi Hukuku* (Seçkin Yayıncılık, 2023), 82

¹¹⁵ Nevzat Toroslu ve Metin Feyzioğlu, *Ceza Muhakemesi Hukuku* (Savaş Yayınevi, 2023), 382.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Aleo, Salvatore. *Istituzioni di Diritto Penale (Parte Speciale – II)*. Giuffr  Editore, 2017.
- Antolisei, Francesco. *Manuale di Diritto Penale (Parte Speciale – I)*. Giuffr  Editore, 2016.
- Artuk, Mehmet Emin, Ahmet Gökçen, Mehmet Emin Al ahin ve Kerim  akır. *Türk Ceza Hukuku  zel Hükümler*. Adalet Yayınevi, 2024.
- Erman, Sahir. *Hakaret ve Sövme Suçları*. İstanbul  nv. Yayınları, 1989.
- G l, Yağmur Temiz. *Israrlı Takip Suçu*. Adalet Yayınevi, 2023.
- Gürleyen, Yusuf. *Israrlı Takip Suçu*. Seçkin Yayıncılık, 2025.
- Hafizo ulları, Zeki ve Muharrem  zen. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. US-A Yayıncılık, 2024.
- Hafizo ulları, Zeki ve Muharrem  zen. *Türk Ceza Hukuku  zel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*. US-A Yayıncılık, 2022.
- Koca, Mahmut ve İlhan  z lmez. *Türk Ceza Hukuku  zel Hükümler*. Adalet Yayınevi, 2024.
- Köksal, Atacan. *Ceza Hukukunda Suça Etki Eden Nedenler*. Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Mantovani, Ferrando. *Diritto Penale (Parte Speciale – I -)*. CEDAM, 2013.
- Manzini, Vincenzo. *Trattato di Diritto Penale Italiano V. I*. Editrice Torinese, 1933.
-  ntan, Yaprak. *Israrlı Takip Suçu*. Onikilevha Yayıncılık, 2025.
-  zbek, Veli  zer, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız. *Türk Ceza Hukuku  zel Hükümler*. Seçkin Yayıncılık, 2024.
- Sorgato, Alessia. *Stalking*. Giappichelli Editore, 2010.
-  ahin, Cumhuri ve Neslihan Göktürk. *Türk Ceza Muhakemesi Hukuku*. Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Tezcan, Durmuş, Mustafa Ruhan Erdem ve Murat  nok. *Türk Ceza Hukuku  zel Hükümler*. Seçkin Yayıncılık, 2024.
- Toroslu, Nevzat ve Haluk Toroslu. *Ceza Hukuku  zel Kısım*. Savaş Yayınevi, 2024.
- Toroslu, Nevzat ve Metin Feyzioğlu. *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Savaş Yayınevi, 2023.

Yeldan, Didem. *Siber Suçlar (Taciz, Zorbalık, Şiddet, İntikam)*. Seçkin Yayıncılık, 2023.

Yenisey, Feridun ve Gottfried Plagemann. *Alman Ceza Kanunu*. Beta Yayıncılık, 2015.

Makaleler

Balcı, Murat ve Kerim Çakır. “İsrarlı Takip Suçu (TCK m. 123/A).” *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 10 2 (Aralık 2022): 323-339.

Bozbayındır, Ali Emrah ve Murat Önok. “Alman ve İtalyan Ceza Hukukunda İsrarlı Takip Suçu.” *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2022 1 (Haziran 2022): 295-376.

Cassani, Carlotta. “La nuova disciplina dei maltrattamenti contro familiari e conviventi. Spunti di riflessione.” *Archivio Penale* 3 (2018): 1-13.

Dülger, Murat Volkan. “Normatif Düzenleme Açısından İsrarlı Takip Suçu.” *İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 8 2 (Temmuz 2023): 21 – 57.

Özar, Süleyman. “İsrarlı Takip Suçu (TCK m. 123/A).” *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 73 3 (2022): 1397-1430.

Soygüt, Buket. “Kadına Yönelik Erkek Şiddetinin Önlenmesi Bağlamında Stalking (İsrarlı Takip) ve Cezasızlık Sorunu.” *Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 5 1 (Nisan 2020): 2781-2814.

Taşkın, Şaban Cankat. “İsrarlı Takip Suçu.” *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2023 1 (Bahar 2023): 91-135.

Tulay, Muhammed Emre. “İsrarlı Takip Suçunun Suç Teorisi İle Uyumu Üzerine Bir Değerlendirme.” *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 14 1 (Haziran 2024): 57-94.

Yılmaz-İret, Hamdiye. “Kadına Karşı Şiddetin Bir Türü Olarak İsrarlı Takip Suçu (TCK’nın 123/A Maddesi).” *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11 1 (Bahar 2024): 1-23.

Web Siteleri

Özgenç, İzzet. “İsrarlı Takip Suçu Üzerine Hukuki Değerlendirmeler.” (izzetozgenc.com)

Yazar Beyanı / Author's Declaration

Mali Destek / Financial Support:

Yazar(lar), bu çalışmanın araştırılması, yazarlığı veya yayımlanması için herhangi bir finansal destek almadığını/alınmadığını beyan eder. / *The author(s) declare(s) that no financial support was received for the research, authorship, or publication of this study.*

Yazar Katkıları / Authors' Contributions:

Bu çalışma, yazar(lar) tarafından hazırlanmış olup, tüm yazar(lar) çalışmaya asli katkı sağlamış ve makalenin son halini onaylamıştır. / *This study was prepared by the author(s). All author(s) contributed substantially to the work and approved the final version of the manuscript.*

Çıkar Çatışması-Ortak Çıkar / Declaration of Conflict of Interest-Common Interest:

Yazar(lar) tarafından herhangi bir çıkar çatışması veya ortak çıkar beyan edilmemiştir. / *No conflict of interest or common interest has been declared by the author(s).*

Etik Kurul Onayı / Ethics Committee Approval:

Çalışmanın herhangi bir etik kurul onayı veya özel bir izne ihtiyacı yoktur. / *This study does not require ethics committee approval or any special permission.*

Araştırma ve Yayın Etiği / Research and Publication Ethics:

Yazar(lar), çalışmanın tüm süreçlerinde derginin bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyduğunu, makalenin özgün olduğunu ve intihal yapılmadığını, verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, suç unsuru veya hukuka aykırı yöntem kullanılmadığını, üçüncü kişilerin telif haklarının ihlal edilmediğini, karşılaşılabilecek etik ihlallerde derginin ve editör kurulunun sorumlu olmadığını, ayrıca bu çalışmanın başka bir akademik yayın ortamında değerlendirilmediğini beyan eder. / *The author(s) declare(s) that they have complied with the journal's scientific, ethical, and citation principles throughout all stages of the study; that the manuscript is original and not plagiarized; that no falsification of data has been made; that no unlawful method or material has been used; that no third-party copyrights have been infringed; that the journal and its editorial board bear no responsibility for any potential ethical violations; and that this study has not been submitted to or evaluated in any other academic publication.*

